

praviti v období dvouletém, náklad na vydání vědeckých prací tiskem nebude činiti přes 200.000 Kč, ale snad jenom 50.000 Kč a vědecká sjezdová rokovaní nevyžadují si tak velkého pracovního času. —ka.

Úcta k soudům. Jsou četné okolnosti, které účtu k soudům zvyšují, popřípadě ji i snižují. K nim patří v neposlední řadě i z e v n í ú p r a v a r o z h o d n u t í s o u d n í c h, v níž se tato dostávají do rukou stran. Na ni chceme zde zvlášť upozorniti, poněvadž nám bylo předloženo několik rozhodnutí různých soudů — krajských i okresních — která ke zvýšení účty k soudům věru nijak nepřispívají.

Citujeme na doklad několik úryvků z předložených nám rozsudků.

Jeden rozsudek cituje v důvodech přednes žalované strany, jež odůvodňuje svoje tvrzení, proč měla právo od pojišťovací smlouvy ustoupiti a pojistku u ní uzavřenou (jde o pojišťovnu) pokládati za zrušenou a končí příslušný odstavec rozsudku takto: » . . . , následkem čehož má žalovaná strana právo od smlouvy ustoupiti a výplatu pojištěné sumy odepříti, nehledě ani k tomu, že byla žalobnice podle podmínek povinna u úřadovny v Praze přímo«; c o »byla žalobnice povinna, přímo«, už v rozsudku chybí a poněvadž byla navržena oprava ve smyslu 419 a 420 c. ř. s., dovidáme se, že konec poslední řádky má zníti za slovem »přímo«: »premií zaplatiti a vůbec platy konati«.

V tomtéž rozsudku jiný odstavec: Soud zjistil z výpovědi svědka A. B. a po konfrontaci jeho se svědkem M. B. ve spojení s výpovědmi svědka D. H. a Dra V. S., že »zaplatila žalobnice první premii tu až po požáru, tedy po příhodě pojistné v Nové Pace, kamž za ním přijela.« Nejasno, za k ý m »žalobnice« přijela, a dovidáme se z usnesení o opravě rozsudku, že odstavec má zníti od slova »pojistné« takto:

»a to A. K-ovi v Nové Pace, kamž za ním přijela« (podotýkáme, že interpunkce před »kamž« ovšem v soudním vyhotovení chybí).

Z jiného rozsudku vyjímáme rovněž několik kuriosit; podotýkáme, že v tomto rozsudku, jehož důvody obsahují asi 60 strojových řádek, jest mírně počítáno, provedeno soudem asi 40 o p r a v, když rozsudek tento byl advokátem k opravě soudu vrácen. V tom však nejsou zahrnuty chyby v interpunkci; chybí v těchto 80 řádkách asi 20 z n a m é n e k rozdělovacích! Jsou to většinou čárky, které chybí, anebo dokonce i tečky a středníky. Maně si člověk myslí, že písař tohoto rozsudku chtěl přiměti každého, kdo jej po něm bude čísti, aby takto zmrzačený rozsudek musel přečísti aspoň dvakráte, než se uhodne, kam patří tečka, kde má nebo nemá být čárka a pod. Na koho ovšem s tímto úmyslem nevyzrál, byl nepochybně ten, kdo podle své povinnosti, než rozsudek opustil soud, jej měl přečísti a s originálem porovnat a také ovšem opravit.

Uvádíme doslova některé opravy tohoto rozsudku. Na příklad:

»do jejích práv« místo správně »do jejichž práv«; »uvádějíc ve škodě předmět, jež vůbec neshořel, tak že« místo správně »uvádějíc ve škodě předměty, jež vůbec neshořely, takže«; »žalovaná strana navrhuje zamítnutí žaloby a ostouzení žalobnice k náhradě útrat« místo »zamítnutí a odsouzení«; dále citujeme tento nesrozumitelný odstavec, jaký byl před opravou: »Dále bylo zjištěno, že již v domě tom u komína vypukl požár a byl vždy v zárodku uhasen, že neohlásila dodatečně pojištění u Patrie, což vše dle podmínek sprostuje žalovanou plnění«. Po opravě tento odstavec jest doplněn takto: »Dále bylo zjištěno, že již v dřívější době v domě tom u komína vypukl požár a byl vždy v zárodku uhasen, že neohlásila žalované straně žalobnice dodatečně pojištění těchže věcí u »Patrie«, co« atd.

Další opravy tohoto rozsudku týkají se oprav citace zákonů (místo ex. ř. správně c. ř. s.), oprav zájmen a správných vazeb v závětí, na př.: »pohledávka nebyl v časně zaplacen«, nebo místo »ku vybrání přikázáno«: »ku vybrání« a pod.

Jiný nám předložený rozsudek zavedl dosud neznámou formu doplnění důvodů, nadepsanou: »Dodatek k rozsudku«; jest totiž k rozsudku na třech listech, na stroji psaném, připojena čtvrtka papíru s nápisem shora uvedeným, jímž doplněn byl první odstavec důvodů rozsudku, jenž zní takto: »Dle souhlasného přednesu obou stran uzavřel J. H. G., majitel vily v J., (č. 1. p. v.) vyplatiti pojištěnou částku žalobníku. Dne (1. 2 p. v.)«. Tak končí první odstavec rozsudku; rozřešení tohoto jinotaje pak obsahuje: »Dodatek k rozsudku«, tedy instituce civilnímu řádu soudnímu dosud neznámá. Podotýkáme, že v rozsudku »č. 1. p. v.« jest zatrženo v modré závorce a nadepsáno velkou jedničkou červenou tužkou, stejně tak jako zkratka »1. 2 p. v.«, jež jest ovšem nadepsána velkou červenou dvojkou. K těmto dvěma cifrám vztahují se dva odstavce v »Dodatku k rozsudku«, jenž jest ovšem psán už jen perem a obohacuje důvody rozsudku asi o 10 nebo 12 řádek, z nichž teprve jest první odstavec rozsudku, t. j. shodný přednes obou stran, zřejmý.

V jiném rozsudku jest tento zajímavý pasus: »Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby, a uvedl, že za každý vytěžený vagon písku požadoval 18 Kč. Smlouva však mezi nim a žalobcem nevznikla, protože se zasláním telegramu akceptačního a dopisem po uplynutí akceptační lhůty dne 16./5. 1928 došlým nesložil žalobce 100.000 Kč žalobce by byl měl vůči němu nárok na odevzdání pozemku k těžbě písku teprve tehdy, kdyby mu složil předem splatnou protiúplatu, aneb částky té 100.000 Kč nesložil během lhůty akceptační, ale i kdyby byl smluvní poměr vznikl, skončil následkem dané výpovědi nejpozději dne 16./11. 1928, ježto byl dal z této smlouvy jako pachtovní 6 měsíční výpověď.«

V témže rozsudku je jiný podobný odstavec; soud totiž uvádí, že provedenými důkazy byly následující skutkové okolnosti zjištěny: »svědectvím Ing. B. B., že žalobci z dopisu J. Hálka (6 orig.) de dato 24./9. 1928 odpovědi F. X. M-ého (E orig) se sjišťuje, že strany

jednaly o dokončení za nedodržení smlouvy a že žalovaný nabídl za cesty a sondování 5.000 Kč«. Jest zřejmo z tohoto odstavce, že jest spojen s něčím za slovem »že žalobci«, co s ním dále vůbec nesouvisí.

Z jiné části téhož rozsudku uvádíme, že soud zjistil mezi jiným doslovně toto: »z dopisu Dr. Š. mnoh žalovaného de dato 15./5. 1928 (B orig.) se zjišťuje, že žalovaný oznámil žalobci prodej pozemku továrně na dyhy, že sděluje mu, že akceptace nějaké koupě jest bezpředmětná a co se týče těžby písku má proti platnosti vážné námitky a pro případ platnosti dává mu z ní na půl roku výpověď, — byly již měnily a žalovaný ani netvrdil, a neprokázal, že změnapohopisných plánů bylo by vyloučena.«

Tento dostavec nedává vůbec smysl ani s tím, co v originále rozsudku předchází, ani co následuje, a jest zřejmo, že asi celá část důvodů mezi slovem »výpověď — byly« byla vynechána.

Z usnesení jednoho okresního soudu, nota bene litografovaného, vyjímáme několik perel: »pro 2.65 K 10 hal.«, což znamená, že byla povolena exekuce pro 2.654·10 Kč; »pozemk. knihy kat. území« místo »knihy«. V usnesení tomto se dále mluví o »výkonu poznámky« místo o »výkonu« a soud se na toto usnesení podepsal jakožto »okresní soud exekuční v Praze-I«. Toto nám předložené usnesení, ač litografováno, jest i celkovým vzhledem tak nedbale vypraveno, že by nebylo škoda nákladu vyfotografovati je a jako odstrašující příklad v kursech pro kancelářské asistenty ukazovati. (Tento případ vytýká také Dem. Střed VIII., čís. 9—10.)

Jaký závěr vyplývá z toho, co jsme uvedli? Jest nesporno, že překlepy i při největší péči jsou možné; jest však vyloučeno a nepřípustno, aby rozsudek, jímž rozhoduje se o právech občanů, směl býti těmto občanům zasílán v takové formě, že jejich právní zástupci musí buď k soudu se namáhati a žádati o doplnění buď krátkou cestou (což se děje, jsou-li oba advokáti v Praze), anebo žádati o doplnění, resp. opravy podle zákonných předpisů; zákon ovšem tím, že na opravu rozsudků pamatuje, počítá s možností chyb, nepřesností — vždyť jde o práci lidí! Ale rozsudky nám předložené záplavou chyb všeho druhů a nezřetelností už sotva jsou hodny jména »rozsudek« — v každém případě jsou zdrcujícím rozsudkem nad prací příslušných oddělení (neboť nechceme paušaliso-ovati a říci soudů). Podotýkáme, že v případech námi uvedených byli advokáti v zájmu stran skutečně nuceni zjistiti si, co vlastně soud chtěl říci.

Uznáváme, že soudy jsou přetíženy, ale nelze tím omlouvat nedbalost, kterou se nic neušetří (následují intervence advokátů a pod.), výkon soudu nezrychlí ani nezlepší, a jež je nad to výrazem hrubé neúcty k jazyku českému. Jak máme potom trvati na tom, aby jinonárodní menšiny našeho státu jazyk státní respektovaly, když tak nečiní ani některá oddělení soudů v hlavním městě tohoto státu?

Loyálně a rádi zaznamenáváme, že i z řad soudcovských jsme upozorňováni na to, že kolace špatně opsaných rozsudků nesmírně

ztěžuje práci v kancelářích soudních proto, že prý rozsudky píše t r e s t a n c i na Pankráci; svědomitý referent nebo kancelářský úředník rozsudek ten ovšem opraví, nesvědomitý pak jej dá expedovati a způsobí tím zbytečné starosti a práce stranám a přispívá tím ve velké míře k poklesu úcty k soudu, který takto sám význam svého rozhodnutí snižuje. Chápeme také trapnou situaci advokátů, kteří mají tak nedbale vyhotovené rozsudky předkládati stranám; tím spíše, je-li takovou stranou obchodník, průmyslník a pod., tedy člověk, který je t a k é přetížen, jehož práce je t a k é odpovědná a těžká — a přes to musí pracovati on i jeho kancelářské síly, najmě písárny, n a p r o s t o p ř e s n ě. Přijal by soud od advokáta podobné podání, jako jsou shora citovaná rozhodnutí, dokonce »Jménem republiky« vynesena?

Zašlo by daleko o věcech ještě podrobněji se šířiti. Doufáme, že shora citované ukázky postačí k tomu, aby byla způsobena náprava. I o advokátských podáních bylo by ledacos říci; neboť ani ta nejsou vždy dosti pečlivě psána; předložené nám doklady ovšem zdaleka nedosahují »úrovně« shora citovaných rozsudků. Sotva však advokát by si troufal svoje podání psáti na takovém papíře, na jakém jsou vesměs vyhotoveny originály rozsudků, nám předložené. Víme dobře, že zde jest také chyba v administrativě soudů a v organizaci pisáren (nemožná je na př. písárna knihovního soudu v Praze), proto doporučujeme minist. spravedlnosti, o jehož upřímné snaze o nápravu nepochybujeme, aby otázku tuto studovalo a zakázalo zejména, aby rozsudky psaly se a stranám doručovaly n a p r o s t ě m p r ů k l e p o v ě m p a p í ř e n e j h o r š í j a k o s t i; neboť již tím jsou špatně čitelné, nemluvě o trvanlivosti takového dokumentu; jak vypadá pak takový rozsudek po opravě, lze si představit. Vždyť i průklepy musí býti čitelné, a technika psacích strojů dnes umožňuje i při větším počtu průklepů na dobrém papíře, aby opisy byly čitelné.

Nechceme viděti jen vše špatné — naopak chceme věřiti, že případy nám předložené jsou výjimkou. Ta okolnost, že jde o výjimky, třebaš nikoliv tak vzácné, aby nebudily nepokoj, je právě ovšem důkazem toho, že kromě příčin, ležících mimo tu kterou soudní kancelář, spolupůsobí tu právě měrou význačnou s v ě d o m i t o s t těch, kteří potvrzují na rozsudku, že ručí za správnost vyhotovení. Je nepochybné, že v uvedených případech prostě vyhotovení ta n i k d o n e č e t l i, neboť jinak nelze si vysvětliti, jak by kdo mohl něco takového nepozastavit a pisárně k opravě nevrátit. Výmluvy, že »na čtení není čas« a pod. zde nemají místa; neboť nemá-li úcta občanů k soudům upadnouti, nesmí příčiny k tomu vycházeti z nedostatku úcty s o u d ů a s o u d e ů s a m ý c h k velkému významu nejen jejich práce, ale i k formě, v jaké se tato práce občanstvu předkládá.

Význam soudních budov hodnotí velmi správně Dr. Hynek Bulín ve svém článku, uveřejněném v Lid. Nov. dne 25. ledna t. r., kde stavě se po bok novému prvnému prezidentovi nejv. soudu